

УМОВЫ ПАПІСНІ:

№ 1 — 30 к.; на 3 м-цы — 2 р. 60 к.; на 6 м-цаў — 5 р.; на 1 год — 9 р. 75 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТНІ:

За кожную лінію (пасля тэсту) — 60 кап. Іншагароднік — 1 р. Пасрод тэсту ў два разы, даражэй. Пры штарэзавым друкаванні — ошідна па згодзе.

Вядома і абвесткі прымаюцца: У Гал. Канторы газ. „Звязда“ — г. Менск, Савецкая, 63, (трэці паверх) ад 9 гадз. раніцы да 3-ае гадз. дня. У аруговых гарадах — у адд. Бел. Дзярж. Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах, пашт. пачмоў РЭДАКЦЫЯ — Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 63.

ЗВЯЗДА

Орган Цэнтральн Камітэту камуністычнае партыі (большавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. кантора

1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дня: тэлефон № 10-74. 2) Скартатар рэдакцыі — ад 12 да 2-ае гадзіны дня, тэлеф. № 6-19. 3) Начні рэдактар (друкарня) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42.

Кіраўн. Г. Кантора Кантора абвестак падпісн. тэл. № 761.

Серада, 29 жніўня

1928 г.

№ 198 (3005)

Конт асобнага нумару ўсёды 5 кап.

Год выдання дванаццаты.

Важны вучастак прафсаюзнай работы

Сярод мільянаў рабочых і служачых, што аб'яднаюць нашы прафсаюзы, ёсць такія, што адрозніваюцца неадольнай сьведальнасцю, грамадзкай актыўнасцю і ступенню ўдзелу ў саюзным жыцці.

Побач з рабочымі, якія дзесяткі гадоў працавалі на вытворчасці, глыбока ўвабралі ў сябе пачаткі вытворчай і саюзнай дысцыпліны і выявілі вялікую энэргію ў сацыялістычным будаўніцтве і ва ўзмацненні рабочых арганізацый, ёсць пласты рабочых, якія толькі нядаўна далучыліся да вытворчасці, не знаёмы з былой барацьбою рабочае клясы і прымаюць, пакуль што, надзвычайна слабы ўдзел у жыцці рабочых арганізацый.

Выхоўваньне гэтых кадраў, уцягненьне іх у актыўную вытворчую дзейнасць па разгортванні і палепшанні нашае гаспадаркі, узяццё іх у культурнага ўзроўню, прыцягненьне іх да актыўнага ўдзелу ў рабоце нашых прафсаюзнах і іншых рабочых арганізацый, — усё гэта мае вялізнае значэнне для далейшай барацьбы рабочае клясы.

Нельга не адзначыць, што рабочая маса не ўяўляе сабою застыўшага асяроддзя, што склад рабочае клясы паступова пашыраецца, што цяжкасць рабочае масы надта вялікая. З фабрык і заводаў адны рабочыя выходзяць па старасці, хваробе і па іншых прычынах, а на іх месца прыходзяць новыя рабочыя: моладзь з вёскі, жанчыны, якія раней не працавалі на вытворчасці.

Ставячы сабе мэтан выхаванне і ўзмацненне грамадзкае актыўнасці гэтых пластоў рабочых, саюзныя арганізацыі павінны перш за ўсё звярнуць увагу на некаваліфікаваных рабочых, ліч якіх у нас хутка расце. Сярод некаваліфікаваных рабочых ёсць вялікая колькасць тэхнічна няпісьменных, і гэта, бязумоўна, з-за труднае саюзную работу сярод іх. Таму формы культурна-асветнай

работы саюзу сярод гэтых рабочых павінны быць іншымі, чым сярод больш культурных пластоў рабочых. Яны павінны быць прыстасаваны да культурнага ўзроўню гэтай часткі рабочых. Саюзныя арганізацыі павінны таксама зьвярнуць асабліваю ўвагу на абслугоўваньне матар'яльна-бытавых патрэб гэтых рабочых, на агульнае палепшанне іх матар'яльнага становішча. Трэба ўлічыць, што гэты пласт рабочых вельмі слаба знаёмы з нашым працоўным закондаўствам, кепска разьбіраецца ў ім і часта ня можа знайсці правільнага шляху для абароны сваіх інтарэсаў. Саюзным арганізацыям трэба ўсё гэта ўлічыць у сваёй рабоце, узмацніць сярод гэтых рабочых растлумачальную працу па пытаннях іх работы, а таксама ўжываць канкрэтныя меры да лепшай абароны іх інтарэсаў.

Некаваліфікаваныя рабочыя часта адчуваюць сябе слабымі зьвязанымі з вытворчасцю і з цяжкасцю ўважваць свае прыватныя інтарэсы з агульнымі інтарэсамі народнае гаспадаркі і ўсёй пралетарскай дзяржавы. Таму ўдзел гэтага пласту рабочых у палепшанні вытворчасці пакуль што надта нязначны.

На гэтыя акалічнасці саюзныя арганізацыі павінны таксама зьвярнуць найбольшую ўвагу. Трэба дамагчыся таго, каб і некаваліфікаваныя рабочыя поўнасьцю зразумелі-б, што іх прыватныя інтарэсы супадаюць з інтарэсамі нашае гаспадаркі і што яны павінны прымаць актыўны ўдзел у разгортванні нашага будаўніцтва.

Саюзныя арганізацыі павінны найбольш узмацніць сваю работу сярод гэтых пластоў рабочых, якія зараз слаба яшчэ ўцягнуты ў вытворчае і саюзнае жыццё. Гэта зьясьпечыць нам далейшыя дасягненьні ва ўсім нашым сацыялістычным будаўніцтве.

Правільна захоўваць прапорцыю сьвятла і цені

Выкрываючы недахопы, не абмінаць і дасягненьні Абмеркаваньне вынікаў самакрытыкі

МАСКВА, 27. У спрэчках па дакладу тав. Лебедзя на пленуме ЦКК УсеКП(б), якія працягваліся амаль два дні, прымалі ўдзел каля 40 чалавек. Акрамя членаў ЦКК выказаліся таксама прадстаўнікі розных гаспадарчых арганізацый, што прысутнічаюць на пленуме.

Па словах тав. Бабкіна, некаторыя разумеюць самакрытыку так, што можна ўхіляцца ад працы. На пачасных прадпрыемствах — заняпад вытворчай дысцыпліны. У некаторых гаспадарніках глядаюцца ўпадзікі настрою. Гэта тлумачыцца тым, што часам іх неазаможана рэзка крытыкуюць. Асабліва многа дастаецца гаспадарнікам ад газет. У друку нярэдка зьявляюцца неправераны матар'ял. Наогул друк павінен з большай адказнасцю адносіцца да выкрываўчага матар'ялу.

— У апошні час, — гаворыць т. Дэй, — палепшана ўвага да вытворчых нарад, сабокошту, дысцыпліны працы і іншых вытворчых пытанняў. Некаторыя неабяспечаныя арганізацыі, што тэхнічны персанал прадпрыемстваў, так скажаць, прыстасавалі да самакрытыкі і дзе-ні-дзе паслабілі нагляд і адказнасць за вытворчасць.

— Самакрытыка рабочых мас, — кажа тав. Ляжава, — арганізаваная самакрытыка — гэта зьявішча адравае. Такую самакрытыку трэба адбіваць у прэсе на ўсе 100 проц. Але індывідуальныя выступленьні паасобных выкрываўцаў без кантролю, без праверкі — рэч неабяспечная. Такія матар'ялы можна зьяшчаць у прэсе толькі ў тым выпадку, калі яны правераны рабочымі арганізацыямі.

Як на адну з перашкод, якая замаруджае разьвіццё самакрытыкі, тав. Назараў назвае на процідейныя, якое часам сустракаецца з боку адміністрацыі ўстаноў (прадпрыемства). Вываты ў гэтым часта ня толькі нашы гаспадарнікі-камуністы, колькі апарат, спецыялісты, якія ў гэтых адносінах не заўсёды маюць станоўчы ўплыў. Да гэтага процідейня самакрытыцы нярэдка далучаюцца і прафэсійналыя работнікі. У рабочай масе, як сьцьверджаюць многія прамоўцы, самакрытыка яшчэ невястарчальна разгортваецца. Да гэтага становішча павінна быць прыцягнута наша ўвага.

Зусім няправільна, па думцы тав. Шацікіна, падыход да пытання тых таварыш, якія сканцэнтравалі галоўную ўвагу на скажэньні

самакрытыкі. Цэнтр цяжару закладаецца ў тым, што ёсць яшчэ рад перашкод, якія тарможць разгортваньне самакрытыкі. Па гэтай лініі трэба біць. Зразумела, неабяспечаныя скажэньні ў маецца і супроць яе трэба змагацца. Але большая небяспечка заключаецца ў тым, што пад выглядам барацьбы са скажэньнямі, некаторыя змагаюцца супроць самай самакрытыкі. Тав. Шацікін закранаў таксама пытаньне аб неабходнасці абароны крытыкуючых.

Да сучаснага моманту, — па думцы тав. Камісарова, — адбылася рэзка палепшаньне творчай самакрытыкі. На першых пачатках крытыкавалі большай часткай аддзельных ліч, а ня тых ці іншых недахопы ў апарце, вытворчасці і г. д.

— Ня трэба забываць, — кажа тав. Мароз, — што самакрытыка павінна праводзіцца ня толькі ўзнізу ўверх, але і зьверху ўніз. Між тым, у нас ёсць і падладжаныя пад самакрытыку з боку паасобных кіруючых прадаўцаў («як, моў, я выступлю супроць мяне потым назаўдзь бюракратам»). Гэта падладжаныя органы РСІ у сваёй практычнай працы павінны зьяшчаць, яны павінны дамагацца таго, каб таксама, як рабочыя крытыкуе дырэктара, дырэктар мог крытыкаваць майстра, майстар — рабочага і г. д.

Тав. Дзесяў у кароткіх рысах спыняецца на першых выніках самакрытыкі ў ленынградзкай арганізацыі. Абсьледваньне 15 прадпрыемстваў, якім ахоплены было 9.000 членаў партыі і 40.000 рабочых, паказала, што пытаньне аб самакрытыцы пастаўлена там ня дрэнна. Многія таварышы назначалі на рост актыўнасці і самадзейнасці рабочае клясы, якія наглядзецца ў агляду з самакрытыкай. У прыватнасці, павялічылася актыўнасць рабочай моладзі. Зусім апраўдала сябе камсамольская «лёгка кавалерыя». Але яна мае патрэбу ў дапамозе прафэсійналыных, партыйных і іншых арганізацый. Паасобныя таварышы азначалі, што ў вёсцы зусім яшчэ слаба ідзе самакрытыка. Між тым ажыўленьне работы сельсвабетаў і барацьба з усімі мясцовымі недахопамі немагчыма без шырока разгортку ў вёсцы самакрытыкі.

Выступішы з вялікай прамовай тав. Яраслаўскі зьявіў галоўную ўвагу на пытаньне аб далейшым разгортванні самакрытыкі. Перш за

ўсё трэба адзначыць, што самакрытыка разгорнута невястарчальна. Дзе-ні-дзе яшчэ сустракаецца зашым і прахладныя адносіны да самакрытыкі. Відаць, ня ўсе яшчэ зразумелі задачы самакрытыкі.

Адказваючы паасобным таварышам, якія надта рэзка накідваліся на друк, тав. Яраслаўскі зазначыў, што нельга агулам ахайваць выкрытыкі, што зьяшчаюцца ў друку. Усім вядома вялізарнае значэнне рабселькорскага руху, які прынёс нам столькі карысці. Але гэта ня значыць, што трэба кожную замахну праверыць. Калі рабіць так, то рэдакцыям газет прыйшося-б займацца толькі расьсялкай заметак у органы РСІ на праверку. На гэта было-б патрачана шмат часу, і, акрамя таго, за час расьсялення агулстопваўся-б змест, ватрата ва меткі. Са слоў некаторых таварышоў выходзіць так: рабкор добры, калі крытыкуе і выкрывае самагонішчыкаў, кулакоў і «дробных» людзей, а калі каго-небудзь больш буйнога, ён ужо дрэнны. Нельга таксама замоўчваць і бытавыя хваробы, як гэта прабуюць рабіць некаторыя таварышы.

— Мы не заўсёды ўмеем, — гаворыць далей тав. Яраслаўскі, — правільна захоўваць прапорцыю сьвятла і цені. Ня ўмеем раскаваць аб дасягненьнях. Трэба гэтак навучыцца, бо выкрываючы недахопы і ганячы нягоднае, мы павінны ў той жа час ня ўпуськаць з пад увагі і дасягненьні.

Пасля прамоў рады іншых таварышоў тав. Лебедзь выступіў з аключным словам.

МАСКВА, 27. Ранішняе пасяджэньне пленуму ЦКК УсеКП(б) 27-га жніўня было прысьвечана абгаварэньню работы Уральскай абласной КК—РСІ. З дакладам аб працы Уральскай КК—РСІ выступіў тав. Ларычаў. З садакладам аб працы Уральскай кантрольнай камісіі выступіў тав. Асьмоў, які рабіў абсьледваньне па даручэньні прэзідыуму ЦКК. У спрэчках выказаліся т. т. Жданав, Калашнікаў, Смарэдзін, Яраслаўскі, Зорцава, Астроўскі, Караваеў, Цьвяткоў і інш. Вячэрняе пасяджэньне скончылася аключным словам т. т. Асьмова і Ларычава. Сёньня з рапіцы — даклад т. Куібышава аб рацыяналізацыі прамысловасці.

Сабатаж справы разброеньня

прыкрываецца размовамі ў шматлікіх намісіях СССР адмаўляецца браць удзел у гэтых махінацыях дзяржаў

Тэлеграма т. Літвінава да Друмонда

27 жніўня часова выконваючы абавязкі народнага камісара па замежных справах т. Л. М. Літвінаў паслаў генэральнаму сакратару Лігі Нацыяў Друмонду тэлеграму, у якой гаворыцца:

— У зьвязку з запытаньнем да савецкага ўраду праз пямецкі ўрад аб магчымасьці ўдзелу савецкіх прадстаўнікоў у 2-й сесіі спецыяльнай камісіі па кантролі над вытворчасцю зброі, маю гонар паведаміць наступнае:

Савецкай дэлегацыяй у падрыхтоўчай камісіі па разброеньні быў у свой час, у мэтах сапраўднага забесьпячэньня міру, унесён праект поўнага ўсёагульнага разброеньня, які, у выпадку яго ажыццяўленьня, прывёў бы да поўнага зьнішчэньня вытворчасці зброі. На жаль, падрыхтоўчая камісія адхіліла гэты праект. Прадстаўлены ўслед за тым савецкай дэлегацыяй у тую-ж камісію праект частковага разброеньня падрыхтоўчай камісіі няват не разглядаўся, а склік наступнай сесіі камісіі, па прычынах, невядомых нават яе ўдзельнікам, адкладаецца ўсё далей і далей. Другія камісіі Лігі Нацыяў таксама ніякіх вынікаў у напрамку сапраўднага разброеньня не далі.

Савецкі ўрад таму лічыць сябе ў праве кагатаваць, што з боку Лігі Нацыяў і яе органаў нічога ня зроблена і ня робіцца для сапраўднага вырашэньня, хоць бы частковага, праблемы разброеньня. Між тым, штодзённымі інтарэсамі ўсіх народаў патрабуюць у сучасны момант больш

чым калі-небудзь, напружаньня ўсіх намаганьняў да сапраўдных дасягненьняў у справе разброеньня, а значыць, папярэджаньня пагрозы войн.

Пры такім становішчы рэчаў, работа па гэтак авальным кантролі над вытворчасцю зброі можа толькі ўзодзіць у заблуджэньне грамадзкую думку, ствараючы відавочнасьць такой работы членаў Лігі па ажыццяўленьні разброеньня, якой сапраўды-ж ня існуе. Зусім відавочна, што цяжар мілітарызму для народных мас ня можа быць палегчаны, а справа міру ня можа быць колькі-небудзь пасунута ўперад тымі ці іншымі вынікамі работ спецыяльнай камісіі да таго часу, пакуль працягваюцца сучасныя спаборніцтвы ўрадаў у пашырэньні ўзброеньня і павялічэньні вытворчасці зброі.

Такім чынам, праца спецыяльнай камісіі, не даючы ніякіх практычных вынікаў, можа толькі вёсць да стварэньня ілюзій, якія замазваюць сапраўднае становішча пытаньня аб разброеньні.

Савецкі ўрад, з прычыны гэтага, ня лічыць магчымым узяць удзел у гэтай спецыяльнай камісіі. Разам з тым, савецкі ўрад яшчэ раз выказвае гатоўнасць прыняць самы актыўны ўдзел у працах па сапраўдным ажыццяўленьні справы разброеньня, а таксама ў выпрацоўцы міжнародных канвэнцый, якія вынікі-калі-б з задач па сапраўдным разброеньні.

Востры крызіс нямецкае сац.-дэма.

Выпадні масавага пераходу ў кампартыю „Форвэртс“ аб крызісе с.-д. партыі Ад згоднікаў — да камуністых

БЭРЛІН, 26. «Форвэртс» у перадавым артыкуле прызнае, што нямецкая сацыял-дэмакратыя пасля 10-га жніўня (у гэты дзень рада міністраў паставіла пачаць пабудову браяносца) «ня можа гаварыць аб адсутнасці крызісу ўнутры партыі». Абумоўлена гэта «зусім нечаканым рашэньнем с.-д. міністраў» (г. зн. іх галасаваньнем за пабудову браяносца).

Па словах «Форвэртс», прычыны ўнутрыпартыйнага крызісу ляжаць больш глыбока. Першая прычына — скажэньне ў тых фактычных няз-

БЭРЛІН, 26. Крызіс нямецкай с.-д. партыі прымае ўсё больш вострыя формы. Камуністычная «Ротэ Фанэ» публікуе ліст за подпісам звыш 60 былых службовых асоб нямецкай с.-д. партыі і сацыялістычнага саюзу моладзі, часткай выключаных у партыі і саюзу, часткай тых, якія дэбрахаватна вышлі з партыі і з саюзу. Аўтары ліста рэзка асуджаюць палітыку сацыял-дэмакратаў. Усе яны закліваюць аб

НЯ ўсё яшчэ ЯСНА

З перадавой „Известий“

Камэнтуючы афіцыйнае запрашэньне ўраду СССР далучыцца да пакту Келёга, перадае 27 жніўня праз францускага пасла Эрбэта, «Известия» пішучы: — Няма ніякага сумненьня ў тым, што гэты факт, якім бы няпрыемным ён ня быў для некаторых з ліку 15 «першых падпісальшых», якім было сустрэчана заява савецкага ўраду, што пакт без СССР няўхільна будзе заключачы ў сабе антысавецкае джала. Цэлы рад органаў эўрапейскага і амэрыканскага друку кагатаваў, што бізус подпісу

каваны 15 удзельнікамі і ўступіў у мод. Адгэтуль вынікала, што першапачатковыя ўдзельнікі пакту маглі-б захаваць свабоду наступальна-ных дзеяньняў у адносінах да гэтай ці іншай дзяржавы, што ня ўдзельнічала ў дэрамоніі 27 жніўня, у працягу некаторага парыву часу. Зараз, відавочна, гэты парадак зьменены, і ўступленьне ў моц пакту адбудзецца ў адзін і той-жа момант, як для 15 падпісальшых яго мант, так і для ўсіх тых, якія далучацца да пакту ў перыяд з моманту яго падпісаньня і да моманту ратыфікацыі. Трэба адзначыць, што ўчора ў

наступальной вайны супроць СССР, ініцыятарам пакту, відочна, не заставалася іншага выхаду, як улічыць настроі значных колаў эўрапейскай і амерыканскай грамадзкасці і афіцыйна запрасіць СР далучыцца да пакту. Гэтага...

Праект праграмы Камінтэрну

27-га жніўня скончыла працу праграма камісія кангрэсу Камінтэрну. Канчаткова ўхвалены для ўнясення на зацвярджаньне кангрэсу праект праграмы. Улічаны ўсе ўнесеныя папраўкі і прапановы, зробленыя вылучанай кангрэсам спецыяльнай рэдакцыйнай камісіяй у складзе т. т. Бухарына, Эмбер-Дро, Молатава, Мікаласа і Ленга.

Да кангрэсу КІМ'у

На кангрэс КІМ'у ўжо прыбыла звыш 200 дэлегатаў. Прыбылі таксама прадстаўнікі юнацкай анты-фашыскай лігі Францыі і чырвонага юнацкага фронту Нямеччыны і Аўстрыі.

Пахвала згоднікам з вуснаў капіталістага

ПАРЫЖ, 26. На апошнім агульным сходзе акцыянэраў ўоходнай чыгункі адзін з членаў праўлення выступіў з прамоваю адносна неабходнасці супрацоўніцтва з усеагульнай канфэдэрацыйнай працы.

Лёкаўт краўцоў

БЭРЛІН, 26. Сёння на ўсёй Нямеччыне лёкаўтаваны рабочыя прамысловасці гатовыя мужчынскага дзеня.

гэтыя акалічнасці сьведчаць аб тым, што ўсе агаворкі, зробленыя як французскім, так і ангельскім урадам, у адносінах да пакту (таксама, зразумела, як і тых агаворкі, якія можа зрабіць любая з дзяржаў, што далучаюцца да пакту), застаюцца толькі для магчымай інтэрпрэтацыі пакту з боку таго ці іншага ўдзельніка, які гэтыя агаворкі робіць, ня маючы абавязковай моцы для ўсіх іншых удзельнікаў пакту.

Міжнародны мітынг у Галяндзі

БЭРЛІН, у Аргэіме (Галяндзі) аб'яднае арганізаваны кампартый міжнародны мітынг пад лозунгам: „супроць імперыялістычнай вайны і фашызму, у абарону СССР“.

Па астанкі ангельскіх маракі

ЛЕНІНГРАД. У Кранітадт вышаў шведскі паражод, зафрантаваны ангельскім урадам для перавозкі астанкаў вайскаў падаводнай лодкі „Д 55“. Перадача абудзецца 29 жніўня.

У Кітаі

згода мукдэну з ен сі-шанам

ТОКІЁ, 27. Паводле вестак „Дзі-Дзі“, з афіцыйных крыніц наведваюць аб заключэнні згоды паміж Мукдэнам і Эн Сі-шанам. Гэта, быццам, з'яўляецца прычынай ад'езду Фын Юй-сяна з Нанкіну. Фын Юй-сян, тэнь, байца страціў свой уплыў на Поўначы, у выніку суперніцтва з Эн Сі-шанам.

улады бяспільны перамагчы паўстанцаў

ШАНХАЙ, 27. Прыбыўшых у Нанчан войск аказалася мала для барацьбы з узброенымі атрадамі, якія кіруюцца камуністамі. Улады правінцыі Цзянсі патрабуюць ад нанкінскага ўраду прыслыць новых вайсковых часцёў.

японія вылучае прадстаўніка для перамоў

ШАНХАЙ, 27. Як наведана ў навінскае агенцтва Го-Мінь, японскі ўрад паставіў наладзіць перагаворы прадстаўніка ў Нанкіна для перагавораў па пытаннях аб ядовіта-кітайскім дагаворы і для ўрагулявання, гэтак званых, нанкінскага індрыданты.

Дагавор аб „вечным міры“ падпісан СССР запрошан далучыцца да пакту

Магчымаць ваенных сутычак ня ўхілена

Цэрэмонія падпісанья пакту

ПАРЫЖ, 27. Як наведана ў агенцтва Гавас, адбылося падпісаньне пакту Келёга. Перад падпісаньнем пакту Брыян выступіў з прамовай, у якой выказаў падакту Келёгу, Чэмпэрлену, Штрэзэману, падкрэсліўшы іх намаганьні, лёлянасьць і адданасьць справе міру.

«Сучасная падзея, — заявіў Брыян, — адзначае новую дату ў гісторыі чалавечтва, якое ўпершыню мае абсалютна ўсеагульны характар. Парыскі пакт можа і павінен быць сапраўдным дагаворам спакою. Паасобныя згоды, заключаныя ў Лёкарно, меўшы мэтай палітычна забяспечыць мір у пэўнай частцы Эўропы, ня могуць прэтэндаваць на той універсальны характар, які мае сучасны пакт».

Потым Брыян хваліць дзейнасьць Лігі Нацый, «гэтае магучае ўстава, якая падтрымае пакт, даўшы яму свайго роду агульную пераструктуру». ПАРЫЖ, 27. Сёння адбылося ўрачыстае падпісаньне пакту Келёга. Тэкст пакту, напісаны па-французску і па-ангельску, ляжаў на вялікім сталі ў залі будынку міністэрства замежных спраў.

Вымушанае прызнаньне Келёга

ЛЕНДАН, 27. „Сэндэй Таймс“ публікуе артыкул Келёга, напісаны спецыяльна для газеты. Келёг, між іншым, піша: „Я не магу прэтэндаваць на тое што дагаворы аб арбітражы і прымірэнчай працэдурі і нават дагаворы, якія проста забараняюць вайну, як зброю нацыянальнай палітыкі, прадстаўляюць пэўную гарантыю супроць усіх канфліктаў паміж дзяржавамі, якія перыядычна ўзьніклі з самага пачатку сусветнай гісторыі. Я не таі сьляны, — піша далей Келёг, — наб верыць, што прабіў час міру, але я веру, што сьвет зробіць буйныя крокі ў напрамку да мірнага ўрагулявання міжнародных спрэчак“.

3 кім ідзе замежнае сялянства

З кім ідзе зараз сялянства буржуазных краін, з рабочай клясай ці з буржуазіяй — вось пытаньне, якое мае вялізнае значэньне для посьпеху сусветнай рэвалюцыі.

На гэта пытаньне шмат увагі было зьвернута на 6-м кангрэсе Камінтэрну. Высьвятлялі гэтае пытаньне і тав. Бухарын у сваім дакладзе аб міжнародным становішчы, і выступіўшы дэлегаты Камінтэрну, галоўным чынам, прыхаўшыя з Польшчы, Баўгарыі, Чэха-Славакіі, Кітаю, Паўднёвай Амерыкі, азіяцкіх і іншых калёніі, г. зн. тых краін, дзе сялянства складае значную большасьць насельніцтва.

У першыя гады пасля сусветнай вайны, калі ўся капіталістычная гаспадарка была разбурана, калі ў цэлым радзе краін адбыліся рэвалюцыі, хвалілася і сялянства. У Баўгарыі, напрыклад, стварыўся нават сялянскі ўрад Стамбульскага, які спачатку моцна прыціснуў баўгарскіх памешчыкаў і капіталістаў.

Буржуазія ў цэлым радзе дзяржаў — у Польшчы, Чэха-Славакіі, Вэнгрыі, Італіі. Румыніі прымушана была паабяцаць сялянству шырокія зямельныя рэформы. Нават у Англіі зававарылі аб гэтым.

Але па меры таго, як рэвалюцыйны рух рабочых у гарадох паслабляўся, па меры таго, як буржуазія аднаўляла сваю гаспадарку, нагаралася і становішча шырокіх сялянскіх мас, тым больш, што паміж рабочымі і сялянствам ня было моцнага саюзу. Такія сялянскія пра-

зьяўляю пераход у апазіцыю на ўрад.

Другая прычына крызісу, па думцы «Форвэртс», прынцыпальнага парадку. Партыя павінна канчаткова рашыць свае адносіны да праблемы абароны краіны: «Ці партыя будзе прытрымлівацца, — піша «Форвэртс» — пункту погляду французскіх сацыялістаў, якія прынялі палкам закон аб абароне краіны, або яна будзе прытрымлівацца прынцыпу, згодна якому сацыялісты, ня лічычыся з станам узброеныяў іншых краін, павінны выступаць за поўнае разброеньне ўласнай краіны».

У заключэньне «Форвэртс» заўважэ, што «адказ на гэтае пытаньне важны ня толькі з пункту погляду вырашэньня цяперашняга канфлікту, але і наогул для вызначэньня становішча нямецкай сацыял-дэмакратычнай партыі ў дзяржаве».

Ураду СССР перададзена запрашэньне паведамленьне ТАСС

27-га жніўня французскі пасол Эрбэт, па даручэньні французскага ўраду, перадаў часова выконваючаму абавязкі народнага камісара па замежных справах тав. Літвінаву афіцыйнае запрашэньне ўраду СССР далучыцца да пакту, які абвясчае вайну па-за законам (гэтак званы „пакт Келёга“).

Эрбэт, па даручэньні свайго ўраду, адзначыў, што маецца на ўвазе далучэньне да пакту на тых-жа ўмовах і з тымі-ж перавагамі, якія прадастаўлены дзяржавам, падпісаўшым пакт 27 жніўня. Пры гэтым Эрбэт перадаў т. Літвінаву копію падпісанага пакту.

Тав. Літвінаў прасіў пана пасла паведаміць афіцыйна сьвіце тых урадаў, якім паслана аналігічнае запрашэньне, а таксама і ўсю дакумэнтацыю, якая датычыць дыпляматычнай пераліскі аб пакце і ваявіў пры гэтым, што гэтыя зьвесткі неабходны ўраду СССР пры абгаварэньні перадавай французскім урадам прапановы.

На абедзе, даным Келёгам, Штрэзэман адсутнічаў з-за стану здароўя. Келёга наведваў Пуанкарэ. Паведамляюць, што ў гутарцы было закрнута пытаньне аб магчымаьці пакарэньня скліку падрыхтоўчай камісіі канфэрэнцыі па разброеньні.

БЭРЛІН, 27. Нямецкі друк адзначае прыцельскі прыём, аказаны Штрэзэману ў Парыжы. Друк, які прытрымліваецца заходня-эўрапейскай арыентацыі, з «Форвэртс» па-

Ячэйкі, фабзаймацкомы і зборшчыкі падпіскі! ПАВЕРЬЦЕ СЯБЕ, што зроблена вамі для павялічэньня падпіскі на газэту „ЗЬ ВЯЗДА“ Падпіска — на — ВЕРАСЕНЬ ПРАДАЎЖАЕЦЦА.

У панскай Польшчы

Яшчэ адзін праект змены канстытуцыі

Старшыня ўраду Бартоль завяў супрацоўніку „Кур'ера Пазнанскага“, што ён апрацаваў праект змены канстытуцыі ў 11 тэзісах. Думаець, што праект Бартоля апрацаваны ў параўменні з Шасудзікі.

Чыгуначная

КАТАСТРОФА

На ст. Камаяды, пад Торнам, стукнуліся пасажырскі і вуглі палезы. 15 чал. ранена.

Галадоўка ў пазнанскай турме

Правадчык ІПС-ляціцы Альфред Бэм, арыштаваны некалькі тыдзляў таму за аднаго з пазнанскай турме, пачаў галадоўку.

Арышты ў Варшаве

Гэтымі днямі ўначы на Чэрнікоўскай вул. у Варшаве былі арыштаваны 4 асобы пры спробе павесіць на тэлефонным дротце чырвоныя сцягі. „Фольксдэйтунг“ наведвае, што ўсю ноч па гэтай вуліцы круціліся тайныя агенты паліцыі, бо чакалі, што будуць яшчэ спробы павесіць чырвоныя сцягі.

Забастовачны рух

Ужо некалькі дзён, як у Варшаве працягваецца забастовка электрамашыністаў. Іх забастовка паставіла ў цяжкае становішча гарадское будаўніцтва, якое на жаль не закончыла без данаможы гэтай катэгорыі рабочых. Згодна наведаным „Тайт“ чаканяцца ўмяшаньне міністэрства працы ў канфлікт.

У Лодзі абвясцілі забастовку рабочыя дыяганосных фабрык. Прычына забастовкі—несадарэнае прадрывенне паліцыяў зарплату на 40 проц. Ужо некалькі дзён у Варшаве бастуюць шайцы. 30 прыватных таварных прадпрыемстваў ужо здавалі праправадзіць рабочых аб ізаляцыі зарплат. Але іншыя прадпрыемствы ўпарта не жадаюць ісці на згод.

Зараз вельмі абвясціліся адносіны паміж забастовчыкамі і прадрывенцамі. Было ўжо некалькі інцыдэнтаў пры спробе забастовчыкаў зрабіць прыватныя, ці працуюць на прадпрыемствах штрайббротэры.

У Літве

Арышты камуністык

„Дзеньнік Віленскі“ наведвае, што ў Літве выкрата шырока разгалінаваная камуністычная арганізацыя. Пад кіраваннем спадарожна слада літаратуры і дакумантаў. Арыштаваны 16 чалавек.

Вядзюкі баявае аферы

У сувязі з выкрыццям аферы ў літоўскім дзяржаўным банку зроблена змят арыштаў сярод вышэйшых чыноўнікаў. Арыштаваны таксама двое баявых хуцугатаў.

Засуджэнне польскага шпіёна на кару сьмерці

22-га жніўня ў Коўні засуджаны на кару сьмерці Іваліт Шчарноўнік, на 15 год катаргі—Юзаф Паўлюніч і на 8 год—Альбіна Казлоўска. Усе яны інаваціліся ў шпіянаж на карысьць Польшчы.

Фільм „За СССР“

Да агляду цэх'ячэек

Падрыхтоўка цэхавога партактыву ідзе марудна.—Індывідуалы і групоргі—„бяспрытульныя“.—Бюро заводскіх калектываў ня кіруюць цэх'ячэйкамі.—Абсьледваньні ня ідуць далей „канстатаваньня недахопаў“.—Узяцця на справе за падрыхтоўку нэзавага партактыву

Ці патрэбны індывідуалы

(У парадку абгаварэньня)

У сыстэме нэзавага зьвязнага партпрацы на прадпрыемствах, побач з групавымі арганізацыямі, цэхорганамі і г. д. існуюць так званыя «індывідуалы». Узьнікненьне гэтага інстытуту адносіцца да пэрыяду, калі шырока практыкаваўся мэтад прымараваньня пасобных партыйцаў да беспартыйных рабочых для апрацоўкі і ўцягненьня ў партыю. Зараз ў пошуках новых форм індывідуальна-групавой агітацыі ячэйкі пачалі практыкаваць вылучэньне «індывідуалаў».

Але трэба прызнаць, што існуючая ў нашых вытворчых ячэйках сыстэма індывідуальна-групавой агітацыі сабе ні ў якой ступені не апраўдвае.

Як абстаіць справа з пастаноўкай індывідуальна-групавой агітацыі на нашых прадпрыемствах? Пачаўшы, многія ячэйкі не дацэннаваць важнасьці гэтай работы, падругое, амаль нідае няма правільнага ўяўленьня аб яе формах. Там, дзе індывідуалы вылучаны—яны амаль ніякай працы не вядуць. Ні ў кіраўнікоў ячэек, ні ў саміх індывідуалаў няма ўяўленьня аб задачах, аб мэтадах працы індывідуала. Ва многіх ячэйках роля індывідуала, пастарому, зводзіцца выключна да задач выробкі ў партыю. Вось як абстаіць справа, напрыклад, у Барысаўскай арганізацыі: на заводзе «Домбаль» праца індывідуалаў не вядзецца, на заводзе «Намінтар» індывідуальна агітацыя, калі і праводзіцца, то выпадкова, па асабістай ініцыятыве партыйцаў без уякай сыстэмы. У ячэйцы МББ чыгункі (Віцебск) аформлены інстытут індывідуалаў ў ліку 18 чал., але індывідуалы ў масе сваёй дрэнна падрыхтаваны палітычна. Слабасць іх працы яшчэ павялічваецца невыстарцальным кіраўніцтвам і інструктаваньнем з боку бюро парткалектыву і ячэек.

З вылучэньнем індывідуалаў справа даходзіць да кур'эзаў: ячэйка размяркоўвае партнагрукку сярод партыйцаў; калі асноўныя работы ўжо разьмеркаваны паміж членамі ячэйкі, але засталіся без нагруккі 5-10 найбольш слабых, бюро ячэйкі ўхваляе: «высуnúць іх індывідуаламі».

За апошні час некаторыя ячэйкі пачалі набліжацца да больш правільнай сыстэмы індывідуальна-групавой агітацыі. Яны вылучаюць групавых агітатараў на цэхах, зьменах, службах і г. д. Гэта больш правільны падыход да пастаноўкі індывідуальна-групавой агітацыі. Але рэдка дзе праца групавых агітатараў хоць крыху арганізавана. Амаль нідзе

Якія задачы мае на мэце індывідуальна-групавая агітацыя? Яна мае сваёй задачай: 1) найбольш поўна і глыбокі ахоп партыйным уплывам шырокіх рабочых мас; 2) палітычна прапрацоўку сярод іх усіх пытаньняў, што высоўвае партыя; 3) найбольш поўнае выяўленьне настрою пасобных, нават самых невялікіх груп рабочых і 4) узяццё актыўнасьці рабочых мас.

У якіх формах, якімі мэтадамі гэтыя задачы павінны вырашацца? Асноўнымі формамі індывідуальна-групавой агітацыі зьяўляюцца: гутарка, громкае чытаньне газет, чытаньне сацыяльна-мастацкай літаратуры з тлумачэньнем, гадзіны чытаньняў і адказаў, кансультацыя па пасобных пытаньнях, палітвядзі. Усе гэтыя формы работы могуць праводзіцца: у цэху ў часе абедэнага перанянку, у рабочых інтэрпатах, у чырвоных кутках, сярод чыгуначнікаў—у дзяжурках і г. д.

Надзвычайна сур'ёзным зьяўляецца пытаньне аб тым, хто павінен вёсць індывідуальна-групавую агітацыю? Перш за ўсё, трэба мець на ўвазе, што групавая агітацыя павінна вёсціся не выпадкова, а сыстэматычна, стала. Значыць яе вёсць могуць спецыяльна-вылучаныя партыйцы, для якіх гэтая праца зьяўляецца асноўнай партнагруккай. Адгэтуль вывад аб неабходнасьці стварэньня на прадпрыемствах спецыяльных кадраў групавых агітатараў з ліку рабочых-партыйцаў, якія могуць расьтлумачыць беспартыйным агульнапалітычныя і мясцовыя пытаньні. На групавога агітатара павінны быць ускладзены наступныя задачы: вядзеньне сярод беспартыйных расьтлумачальнай працы аб вальнейшых паставах партыі і саветскай улады, вучот настрою рабочых, высьвятленьне прычын іх незадавальненьня, пастаноўка перад партарганізацыяй пытаньняў, якія хваляюць рабочых, арганізацыя і правядзеньне гутарак, чытаньне газет, мастацкай літаратуры, ўцягненьне беспартыйных у клубы, гурткі, школы, ўцягненьне лепшых беспартыйных рабочых у партыю.

Такіх рабочых-партыйцаў, якія маглі-б справіцца з гэтымі задачамі, ў нас яшчэ вельмі мала. Таму партарганізацыі павінны арганізаваць падрыхтоўку кадраў групавых агітатараў з асяроддзя рабочых-партыйцаў, паладзіць сыстэматычнае іх інструктаваньне і дапамогу. Формай такога падтрыманьня павінны стаць агітэлементы і гурткі агітатараў на прадпрыемствах. Такія гурткі і агітэлементы ўжо існуюць на некаторых нашых прадпрыемствах і ў асноўным слаба апрацаваны. Акрамя

За палепшаньне працы партсходаў

(У парадку абгаварэньня)

Аднім з найбольш важных зьвязнаў масавай работы партыйных ячэек, якія ўзмацняюць сувязь партыі з шырокімі масамі беспартыйных рабочых, зьяўляюцца адкрытыя партыйныя сходы.

У рэальнай сакавіцкага пленуму ЦК КП(б)Б аб масавай працы на пытаньні аб партсходах гаворыцца: «Параўнаўча нізкае наведваньне адкрытых сходаў ячэек беспартыйных рабочыхі, акрамя няўмелага падбору абвясці дзя, тлумачыцца яшчэ слабай падрыхтоўкай і няўмелым вядзеньнем сходаў».

Пасьля гэтага ўжо прайшло паўтара гады, але на вялікі жал «воз і зараз там»: якасьць нашых партыйных сходаў у большасьці ячэек не палепшылася. Працэнт наведваньня адкрытых партсходаў беспартыйнымі да гэтага часу яшчэ нізакі.

Каб добра арганізаваць сходы, трэба пачаць з апрацоўкі пытаньняў, якія падбравалі для партсходаў, цікавыя рабочым. Але ўсё-ж невыстарцальна разглядаюцца пытаньні вытворчага характару. Сыстэматычна наведвае партсходы 21 беспартыйны рабочы, выпадкова—13. Ячэйка вылучана 5 індывідуалаў у групоргі. Індывідуалы ня ірымадуваецца да асобных рабочых, а працуюць у масе. Групоргі яшчэ ня арганізавалі сваіх функцый і задач, і таму яны не зьяўляюцца яшчэ арганізатарамі і правяднікамі мерапрыемстваў парт'ячэйкі ў масе. Адчуваецца няўдалы падбор групоргаў, нізкі палітычны ўзровень, кіраўніцтва імі з боку парт'ячэйкі слабае. За апошнія два

Вядома, што такая сьпешка не здавальнае патрэбу удзельнікаў сходу. Выступаючых бывае мала. Пытаньні сходу слаба абгаварваюцца, а то і аўсім нішто не выступае на сутнасць дакладу.

Вывад, што і абвясцька для партсходу цікавая, і дакладчык добры, кваліфікаваны, а беспартыйныя ўсё-ж ня прыходзяць. Гэта тлумачыцца тым, што аб адкрытых партсходах слаба апаважчаюцца шырокія колы беспартыйных рабочых.

Рабочыя вельмі часта даведваюцца аб сходах толькі за некалькі гадзін да пачатку, самае большае, гэта на дзень раней, праз вывешваньне на сьцяне абвясці. Партыйцы не вядуць гутарак у цэху аб надыходзячым сходе, аб тым, якія будуць на ім абгаварвацца пытаньні, не займаюцца гэтым і цэхгрупоргі. Яны папулярызуюць сходы, такое і наведваньне.

Трэба ўстанавіць такое правіла. Кожны парт'ячэек павінен зацікавіць і прыцягнуць аднаго беспартыйнага на адкрытыя сходы ячэйкі. Адно гэта можа павялічыць працэнт наведваньня адкрытых сходаў беспартыйнымі ў некалькі разоў. Трэба толькі, каб кожнаму партыйцу было вядома, якія пытаньні і з якога пункту погляду будуць абгаварвацца на сходе ячэйкі.

Групоргі на паперы

(Гарбарня імя Ленерта)

У працягу ліпеня месяца гарадзкі камітэт пры дапамозе партактыву праводзіў агляд масавае працы вытворчых ячэек. З больш буйных прадпрыемстваў спрыяючы ўмовы для разгортваньня масавай працы мае гарбарня імя Ленерта. Завод тэхнічна—адсталы, а наліччам самацужных мэтадаў вытворчасці. На заводзе працуе 170 рабочых. Месяцда здавальняючае памяшканьне пад клуб. Парт'ячэйка заводу налічвае 50 чал. рабочых ад вярштату, што складае 33% складу ўсіх рабочых. Парт'ячэйка мае аўтарытэт сярод рабочых. Аб гэтым сведчыць яе рост на 13 чалавек за 6 месяцаў 1928 г.

Праводзяцца адкрытыя партсходы. З абвясці дзя партсходу рабочыя маюць магчымасьць азнаёміцца з задачай, вывешваюцца календарныя пляны працы ячэйкі для азнаёмленьня ўсіх рабочых. Пытаньні, якія падбравалі для партсходаў, цікавыя рабочым. Але ўсё-ж невыстарцальна разглядаюцца пытаньні вытворчага характару. Сыстэматычна наведвае партсходы 21 беспартыйны рабочы, выпадкова—13. Ячэйка вылучана 5 індывідуалаў у групоргі.

Індывідуалы ня ірымадуваецца да асобных рабочых, а працуюць у масе. Групоргі яшчэ ня арганізавалі сваіх функцый і задач, і таму яны не зьяўляюцца яшчэ арганізатарамі і правяднікамі мерапрыемстваў парт'ячэйкі ў масе. Адчуваецца няўдалы падбор групоргаў, нізкі палітычны ўзровень, кіраўніцтва імі з боку парт'ячэйкі слабае. За апошнія два

месяцы з парт'ячэйкавым актывам праведзена нарада аб задачах групоргаў і аб ўцягненьні рабочых у партыю.

Заўком забясьпечаны партуплывам, парт'ячэйка праводзіць сталае кіраўніцтва фракцыяй заўкому, заслухоўвае яго справаздачы аб працы вытворчых нарад і камісіі, аб культкамісіі, працы клубу і г. д.

Недахопам у працы зьяўляецца невыстарцальна праца з актывам.

Добра працуе вытворчая нарада. У ёй удзельнічае ад 30 да 50 рабочых. Вытворчая прапаганда пастаўлена невыстарцальна.

90 рабочых ахоплены рознымі гурткамі; вылісваецца 90 экзэмпляраў розных газет, 50 экз. часопісі «Голос козевніка».

Рабочаўска праца яшчэ культгае; няма работы з пракарамі. Газета-ільмічоўка не заўсёды адбівае жыцьцё вытворчасці.

Рабочыя сходы праводзяцца не рэгулярна і не заўсёды плянава. Так, на працягу студзеня аўсім ня было сходаў. Затое люты-сакавік дае 9 сходаў рабочым і ў большасьці—на розных кампалейскіх пытаньнях.

Слаба выкарыстоўваецца абедэны час для культуры-масавай працы. Беларусізацыя ў ячэйцы амаль не праводзіцца, ня прынята ніякіх крокаў ад ўзмацненьня тэмы вывучэньня беларускае мовы і масавае працы ў гэтым напрамку. Між тым па заводзе мелі месца нацыянальныя непаразуменьні.

СОСІНАУ.

Умовы добрыя, а работа.. ня зусім

(Фабрыка «Спартак», Шклоў)

На фабрыцы «Спартак» ёсьць добрыя умовы для разгортваньня масавай работы. Месяцда клуб і парк, дзе можна разгартуць улетку масавую працу. Фабрыка налічвае 700 рабочых. Аднак масавае работа пастаўлена невыстарцальна. Прычына—слабае кіраўніцтва парткалектыву і цэхячэек. Агульныя сходы парткалектыву былі заўсёды закрытыя. Цэхавыя партсходы хоць і бываюць адкрытыя, але, нажал, іх не наведваюць беспартыйныя ў прычыны няўдалага падбору абвясці дзя. Нават ня ўсе камуністы наведваюць партсходы. Члены і кандыдаты на ячэйкавых сходах не атрымліваюць добрай падрыхтоўкі для вядзеньня працы сярод рабочых.

Групавая агітацыя адсутнічае: вылучаны групоргі, але яны існуюць толькі на паперы, бо з імі ніякай працы як з боку цэхячэек, так і з дзёка.

На фабрыцы налічваецца да 25 рабараў, якія сыстэматычна ўдзельнічаюць у выданні пасьценгазеты. Газета выдзяецца рэгулярна, але не выстарцальна адбівае жыцьцё вытворчасці.

Ёсьць выпадкі пераагаваньня на зьмяшчэньня артыкулы.

Пры фабрыцы мясца добры клуб, бібліятэка з 4 тысяч кніг, але з 700 рабочых—членаў клубу толькі 160 чал., а чытачамі бібліятэкі зьяўляюцца ўсяго 50 чал.

Група паведаў	Катэгорыя рабочых		
	1	2	3
1	1,12	1,65	2,40
2	0,90	1,35	1,80
3	0,48	1,12	1,35
4	0,45	0,83	1,12

Значыць рабочы першае катэгорыі ў павеце 4 групы атрымлівае на нашы грошы 10 копеек за дзень працы, а найбольш кваліфікаваны рабочы ў тым-жа павеце 25 копеек. У самым дарэгім павеце першае катэгорыі атрымлівае 25 к., а трэцяя—53 кап.

Найліва, што польскія абшарнікі так прыхільны да рэжыму Пілсуднага, які забясьпечвае іх блізка што дармаваю рабочаю сілаю.

Павестраны зносіны ў Румыніі

1-га жніўня ў Румыніі адкрыліся пасажырскія павестраны зносіны па трох лініях: Бухарэст-Кляўзэбэрг, Бухарэст-Валэа, Бухарэст-Сібія.

Зарплата польскіх рабочых

№ 15 „Відомасьці Статыстычных“ падае вельмі цікавыя весткі аб зарплате польскіх рабочых.

Найлепей зарабляюць наборшчыні ў Варшаве: ад 14,5 да 20 зл. у дзень (ад 3р. 19 к. да 4р. 40 к.), кваліфікаваныя варшаўскія пекары: ад 11 да 18,7 злотых (2р. 42 к.—4р. 11 к.), найбольш кваліфікаваныя рабочыя ў нафтавай прамысловасьці 10—12 злотых (2руб. 20 к.—2р. 64 к.). Гэта найбольш забясьпечаная, але найменш значная па лічбе група рабочых. А колькі зарабляе справядлівы рабочы, масавік? Найбольш кваліфікаваны гарняк зарабляе ад 8 да 10 зл. у дзень (1р. 76 к.—2р. 20 к.), звычайны гарняк—6,2 злотых (1р. 36к.) отаршы памочнік пад зямляю 4,7—5 злотых (1р. 03 к.—1р. 10 к.), падлеткі пад зямляю—3 злотых (44к.) набыты—ад 2,17 да 2,79 злотых (48—61 к.).

У красавіну г. г. справядлівы заробтак дарослых польскіх гарнякоў быў роўны 2,6 зл. пад зямляю (57 к.) у дзень і 2,1 на паверхні зямлі (46 к.). У тэацкай прамысловасьці ў Лодзі тэацкі зарабляюць 7,63 зл. у дзень (1р. 68 к.), прадзільшчыні—8,23 (1р. 81к.), прадзільшчыні—5,1 зл. (1р. 12к.) надворныя рабочыя—4,25 зл. (93к.). У Бельску прадзільшчыні зарабляюць 8,79 зл. (1р. 93к.), набыты ў прадзільным аддзяленьні—да 4 зл. (88 к.).

У металічнай прамысловасьці найбольш кваліфікаваныя рабочыя ў Варшаве атрымліваюць 8 зл. (1р. 76 к.), у Сілезіі 7 зл. (1р. 54 к.), памочнікі—6 зл. (1р. 32 к.), некаваліфікаваныя рабочыя—5 зл. (1р. 10к.).

Гэты заробтак часта не хапае на толькі дзеля ўтрыманьня семі, але нават самаго толькі рабочага, і „Роботнік“ (26—VIII) оправядліва заўважвае, што рабочы, які зарабляе сабе на людзкая ўтрыманьне ёсьць выключэньнем.

А найгорш за ўсіх зарабляюць батракі, аб чым сведчыць ніжэйшая таблічка, устаноўленая аэцыянальнай камісіяй на жнівень месяц дзеля Варшаўскага, Лодзінскага, Келецкага, Люблінскага і Бельскага паведаў за дзень працы (у злотых, а злоты—22 к.).

Аблігацыі 2-й пазыкі індустрыялізацыі ў руках рабочага і селяніна—доказ іх актыўнай дапамогі СССР

Месячны заробтак—у пазыку дзяржаве Адозва ЦСПСБ

Усім членам прафсаюзаў, цэнтральным праўленьням, акруговым прафбюро, акрадна-адрэаляцыйнаму саюзаў, фабзаўмяскамам, раённым прафбюро і рапрафупоўнаважным

ПАВАЖАННЯ ТАВАРЫШЫ!
З 1-га верасня будзе распаўсюджвацца другая пазыка індустрыялізацыі народнай гаспадаркі СССР.

Гэта пазыка дасць магчымасць пралетарскай дзяржаве выканаць без дапамогі замежных дзяржаў тым задачы, якія сёння стаяць перад пралетарыятам СССР у галіне развіцця прамысловасці і сельскага гаспадаркі, палепшання матэрыяльнага становішча працоўных мас, узняцця іх культурнага ўзроўня.

Але ажыццяўленне гэтых задач магчыма толькі пры самым актыўным удзеле саміх працоўных і ў першую чаргу арганізаванай часткі працоўных—членаў прафесіянальных саюзаў.

Пралетарская дзяржава ня можа чакаць дапамогі ад яе вясавых ворагаў—буржуазных дзяржаў. Кожны працоўны павінен памятаць, што гэтыя сродкі могуць даць толькі рабочая класа і сялянства.

Набыццё аблігацый другой пазыкі з'яўляецца найбольш карыснай формай зберажэння. Такім чынам асабісты інтэрэсы рабочага і служачага, які купляе аблігацыі, супадаюць з агульна-ілісавымі задачамі пралетарыяту.

Падпіска ахапляе новыя калектывы (Копысь, Аршаншчына)

У нашым раёне кантрольная лічба ў 29 тыс. руб. будзе выканана да 1-га верасня. Аб гэтым сведчаць некаторыя даныя.

Першымі ў нас адгукнуліся камасольны завод «Пралетары», які падпісаліся на 1.200 руб., за ім ідуць мліцыйнікеры—на 4 тыс. руб.,—кожны на суму ня менш месячнага акладу.

Працаўнікі РВК і суду, на гледаючы стаўкі, падпісаліся на 1.200 руб., а на 1.200 руб. падпісаліся на 1.200 руб.

Пражатарыят БССР ня раз ужо адзываўся на заклік партыі, саветскай улады і прафарганізацый.

Прэзідыум ЦСПСБ упэўнены ў тым, што і на гэты раз рабочыя і служачыя Беларусі прымуць актыўны ўдзел у падпісцы і распаўсюджванні пазыкі.

Усесаюзны Цэнтральны Савет Прафсаюзаў у сваёй адозве да ўсіх членаў прафсаюзаў высунуў лозунг—100 процантаў месячнага заробтку ў пазыку пралетарскай дзяржаве.

Цэнтральны Савет Прафсаюзаў БССР цалкам далучаецца да гэтага лозунгу і заклікае ўсіх рабочых, работніц і служачых правесці яго ў жыццё.

Усім прафесіянальным арганізацыям трэба зараджа прыступіць да шырокага растлумачэння сярод прафсаюзнай масы значэння пазыкі і яе карысці для працоўных. Прэзідыум ЦСПСБ упэўнены ў тым, што ня будзе ніводнага рабочага і служачага, які-б не пазычыў свайго месячнага заробтку пралетарскай дзяржаве.

З таварыскім прывітаннем
Прэзідыум Цэнтральнага Савету
Прафсаюзаў Беларусі

на месячную пенсію, што складае 1.200 руб.

Працаўнікі Копыскага спажывецкага таварыства падпісаліся кожны на месчны аклад—1.400 руб., памтавікі і лістаносцы раёну падпісаліся на 550 руб. Падпіска ахапляе ўсё новыя і новыя калектывы.

Саюз саветскіх і гандлёвых служачых выканаў заданне раённай камісіі на 75 проц.

Паўмільёна даў Гомель

Лепшы падпісчык—шчэцінная фабрыка

ГОМЕЛЬ. (Уласны кар.). На 27-га жніўня сума папярэдняе падпіскі на горадзе складае 500.000 руб. Першае месца займае шчэцінная фабрыка, рабочыя якое падпісаліся на 105 проц. месчнае зарплатны. Паасобныя рабочыя падпісаліся на 400 проц. Здавальняюча прайшоў і калектывагаспадарчага бану. Некаторыя супрацоўнікі бану зусім не падпісаліся на пазыку.

Дрэмна праходзіць падпіска сярод сельска-гаспадарчых рабочых. Гэта тлумачыцца тым, што рабочыя на месцах мала знаёмы з умовамі пазыкі. Рабочыя прышываюць увес агітацыйны матэрыял і абяцнікі оаюзу да справы і чакаюць, пакуль хто-небудзь прыедзе з акругі і лачне падпіоку. Асабіва адзначаецца рабочым Борхаўонага лясніцтва. Саюзам прыняты меры да змяншэння такія нядабайныя адносіны да падпіскі на пазыку.

Насыценныя газеты, як правіла, ў большасці прадпрыемстваў Беларусі яшчэ не разгарнулі гэтай работы. Рабочыя слаба ўдзельнічаюць у насыценнасці газет, а апошнія невыстарэлы адбіваюць вытворчае жыццё.

Няважы прафарганізацыя мала ўвагі ўдзяляюць пытанню аб вылучэнні рабочых.

Вельмі выпадкі, калі самакрытыкі баяцца кіруючыя працаўнікі і фабзаўмяскамаў і вышэйшых прафесіянальных арганізацый.

Посьпех падпіскі ў чыгуначнікаў

Адстае толькі служба эксплёатацыі

Падпіска сярод рабочых Менаага вузла Заходніх чыгуначных праходзіць вельмі паспяхова.

За чатыры дні на службе пачы падпісалася рабочыя на суму 5.800 руб. Рабочыя Грабоўскі і Маслоўскі падпісаліся на 200 проц. заробатнае плацці, некаторыя на 150 проц., большасць на месчны аклад.

Наглядаецца значнае паслабленне дысцыпліны сярод членаў прафсаюзаў. Члены саюзу не наведваюць склікаемых сходаў, апошнія часта зрываюцца, не праводзяцца на працягу 6 месяцаў (будуўнікі, саветскія і гандлёвыя служачыя).

Адсюль вынік—саюзы ня ідуць у погу з жыццём, не прапрацоўваюць важных пастановаў і дырэктыў вышэйшых органаў.

Наглядаецца неакуратная выплата членскіх узносаў.

РКК разглядаюць толькі канфлікты аб звышнормных і не займаюць сваёй асноўнай працай. Рабочыя няват ня ведаюць, што РКК павіна разглядаць нормы выпрацоўкі і пятаўні зьдэльшчыны. Вось чаму рабочыя, як агню, баяцца зьдэльшчыны работы, кажучы, што пры зьдэльшчыне будзе зьдэльшчына.

ХТО ДЛЯ КАГО

Прафарганы для мас, ці масы для прафпарату АСНОВА ПРАФРАБОТЫ—ШЫРОКАЕ РАЗГОРТВАНЬНЕ СІАУЗНАЙ ДЭМАКРАТЫІ

Самакрытыка паляпшае саюзную работу Лёзунг самакрытыкі і задачы прафсаюзаў

(Гутарка з старшынёй ЦСПСБ тав. Рыжовым)
Лёзунг самакрытыкі ляжыць у самай аснове большавіцкай партыі і пралетарскай дыктатуры. Без самакрытыкі мы ня можам ускрыць балячкі і ліквідаваць недахопы, а іх у нас вельмі многа. Баяцца-ж ўскрываць нашы балячкі нам няма чаго. Моц большавізму і пралетарскай дзяржавы імяна ў тым, што яна не баяцца прызнаваць свае памылкі і іх выпраўляць.

Што далі першыя крокі самакрытыкі ў Беларусі, у рады прафесіянальных саюзаў?

Наогул, самакрытыка шырока разгорнута сярод рабочае класы. Аднак ёсць тут рад недарэчнасцяў і скажэнняў. Ёсць яшчэ людзі, якія праследуюць самакрытыку. Адна з майстраў заводу ў адказ на крытыку рабочага ў насыценнасці падаў заяву, у якой ён гаворыць «ці я, ці ён».

Насыценныя газеты, як правіла, ў большасці прадпрыемстваў Беларусі яшчэ не разгарнулі гэтай работы. Рабочыя слаба ўдзельнічаюць у насыценнасці газет, а апошнія невыстарэлы адбіваюць вытворчае жыццё.

Няважы прафарганізацыя мала ўвагі ўдзяляюць пытанню аб вылучэнні рабочых.

Вельмі выпадкі, калі самакрытыкі баяцца кіруючыя працаўнікі і фабзаўмяскамаў і вышэйшых прафесіянальных арганізацый.

Рай для цвёрдалобых (Смялявіцкі раён, Менскае акругі)

Высунуты партыйны лёзунг аб самакрытыцы пачаў праводзіцца ў смялявіцкіх прафарганізацыях з вялікім спаўненнем.

Пад гэтым лёзунгам была нядаўна праведзена нарада прафактыву на абгаварэнні інфармацыйна-дырэктыўнага ліста ўсеЦПС за № 9.

Пры абгаварэнні ліста нарада выявіла рад недахопаў і недаровых звышч у працы прафесіянальных саюзаў.

Наглядаецца значнае паслабленне дысцыпліны сярод членаў прафсаюзаў. Члены саюзу не наведваюць склікаемых сходаў, апошнія часта зрываюцца, не праводзяцца на працягу 6 месяцаў (будуўнікі, саветскія і гандлёвыя служачыя).

Адсюль вынік—саюзы ня ідуць у погу з жыццём, не прапрацоўваюць важных пастановаў і дырэктыў вышэйшых органаў.

Наглядаецца неакуратная выплата членскіх узносаў.

янальных арганізацый. Няма патрэна кіраўніцтва самакрытыкай. Часта самакрытыка на прадпрыемствах ідзе самацёкам. Лёзунг самакрытыкі яшчэ слаба разгарнуўся ў галіне прадысцыпліны, узняцця прадуццывасці працы, барацьбы з прагудамі, уважлівых адносінаў да машыны.

Трэба абвясціць рашучую барацьбу працаўніком, які ня любіць і праследуюць за самакрытыку. Прафарганізацыі павінны чула адносіцца да кожнага выступлення рабочага, які выяўляе балячкі і недахопы наша будаўніцтва, шырока інфармаваць рабочыя масы аб прынятых мерах і ластавах на высунутых рабочым пытаньнях. Прафарганам неабходна правесці, як ідзе вылучэнне рабочых на кіраўнічых саветскаю, гаспадарчую і прафесіянальную работу.

Фабзаўкомаам трэба правесці на сваім прадпрыемстве, як стаць справа з уважлівым вытворчай дысцыпліны і барацьбой з прагудамі, нядабайнымі адносінамі да машыны і варштатаў.

Большае, многа большае значэнне павінны мець вытворчыя нарады.

Паглыбленне самакрытыкі на тым або іншым прадпрыемстве ажыцвіць работу фабзаўмяскамаў, удзёны іх працэдуры і будзе салвейнічаць разгортванню саюзнай дэмакратыі.

М. К.

Вынікі перавыбарў фабзаўкомаў Выпадкі парушэння прафсаюзнай дэмакратыі

Адсутнасць кворуму на сходах.—Няправільныя выбары.—Слабая падрыхтоўка.—Сумныя, нудныя справаздачы

На апошнім пасяджэнні праэдыму ЦСПСБ быў заслухан вельмі цікавы даклад тав. Эпштэйна аб выніках перавыбарў фабзаўкомаў у 1927-28 г.

Пры выбарах некаторых пізавых прафарганізацый наглядася рад парушэнняў прафсаюзнай дэмакратыі. Справаздачныя сходы праходзілі пры вельмі нязначным ліку прысутных.

На папярэдняй фабрыцы «Спартак», дзе працуюць 718 рабочых, замест таго, каб рабіць справаздачу фабкому па цэхах, па зьменах, склікалі дэлегацкі сход, на якім прысутнічала толькі 137 чалавек—каля 19 проц. агульнага ліку.

Рэшта ня ведала, што зрабіў фабком «Спартак».

На папярэдняй фабрыцы імя Сталіна зрабілі справаздачу толькі перад адной зьменаю.

На гуде імя Домбала склікалі справаздачны сход у выхадны дзень, прышло менш паловы рабочых.

На «Чырвонай Бярэзіне» справаздача была зроблена на зьменах, але без усялякай падрыхтоўкі. Прышлі ад 30 да 35 проц. рабочых.

На справаздачным сходзе 2-й мёнскай больніцы прысутнічалі 70 чал. з 260.

На сход у 1-м групнаме Белдзяржстрою зьявілася ня больш 32 проц. членаў саюзу.

Самыя справаздачы часта ня вытрымліваюць ніякае крытыкі. Доклады багаты лічбамі скліканых пасяджэнняў, сходаў, разгледжаных пытаньняў, у іх няма ані слова аб выкананні прапаноў рабочых. Ад іх так і нясе страшэнным сумам і нудом.

Самыя перавыбары таксама праходзілі з парушэннем саюзнай дэмакратыі. Падрыхтоўка была вельмі слабая, абстака запануўла рознымі пытаньнямі. Перавыбарныя сходы праводзіліся часта пры адсутнасці кворуму.

На гуде «Ноўна» на перавыбарчы сход з 600 рабочых зьявілася 208; на дражджавым заводзе імя Леніна—44 проц. рабочых, у 2-й больніцы—38 проц., у 1-м групнаме будаўнікоў—менш паловы, на гуде Домбала перавыбарчы сход змоў склікалі ў выхадны дзень таму зьявілася вельмі мала рабочых. Перавыбары на Віцебскай шчэцінай фабрыцы і гарбарні праходзілі пры наяўнасці 25-30 проц. выбаршчыкаў.

Перавыбарчая кампанія часта супадала з калдагаворнай (гута «Ноўна», завод Томскага, Гомель). Зраўмела, што ад гэтага царпела падрыхтоўка абедзвюх важных кампаній, зьменшылася актыўнасць рабочых.

Рад памылкаў было і пры галасаванні.

На гуде імя Домбала ў кандыдатах

камісію прайшлі асобы, якія атрымалі 13 проц. галасоў.

У 1-м групнаме будаўнікоў г. Менску некалькі членаў новага групома атрымалі ад 20—35 галасоў і ня глядзячы на гэта лічба абранымі.

На некаторых прадпрыемствах прысутнічалі члены ЦП аднаведных саюзаў; яны праводзілі перавыбары, ня глядзячы на адсутнасць кворуму і вельмі вялікі працент негаласаваных. Гэтыя члены ЦП прыйраджалі ў Менск і там ставілі пытаньне аб скасаванні перавыбарў. Паўстае пытаньне, дзе яны былі رایей.

Прычыны пасыўнасці наступныя: запануўленне сходаў рознымі кампаніямі, нудныя, зусім няцікавыя дэклады, няважыныя сьпісы; выпадкі «ультра-дэмакратыі»: на некаторых прадпрыемствах галасуюць сьпіс з 40 чал. і блонца пытаюць—хто за, хто супраць, хто ўстрымаўся—такія працэдуры галасавання адбірае 5 гадзін.

Перашкіджана перавыбарам і цеснота ў памяшканьнях, адсутнасць на некаторых прадпрыемствах добра абсталяваных клубў і слабая папярэдня падрыхтоўка.

Пры перавыбарх значна абодулен склад фабзаўмяскамаў—ад 59,2 проц. у мінулы годзе да 70,5 проц. сёлета.

У некаторых прафарганізацыйных азначна зьнізіўся працент жанчын—у папярэдняй прамысловасці ад 15,1 проц. да 10 проц., у друкароў ад 21 проц. да 16, у саюзе нарчат ад 74,6 да 71 проц.

Наглядаецца агульнае зьніжэнне праценту моладзі.

У далейшым неабходна правесці наступныя мерапрыствы:

Выбары фабзаўмяскамаў павінны стаяць у цэнтры ўвагі ўсіх прафсаюзных органаў. Праўленні саюзаў павінны дакладна ўлічваць настроі рабочых, стан саюзнае работы і прымаць непазрэды ўдзел у рабоце на перавыбарх, не абмяжоўваючыся фармальным прадстаўніцтвам.

Практыка перавыбарчых справаздачных сходаў на зьменах слабе паўнасьць апраўдана і дапамагла ўдзялюць усіх рабочых у выбары.

Трэба ў якасці практыкі праводзіць галасаванне нандыдатаў на паасобных зьменных і цэхахых сходах і сумраваць паданне галасы на зьменах. Кожны цэхаўны сход можа непазрэды абіраць частку членаў фабзаўкомау прапарцыянальна ліку прапуоўчых, насця чаго ўвесь абраны склад зацьверджаецца на агульна-запаводкай канферэнцыі.

Сваюзныя арганізацыі павінны зьявінуць самую сур'ёзную ўвагу на справаздачнасьць перад саюзнай масай. Справаздачы павінны быць як можна больш канкрэтнымі, як можна менш фармальнымі. Яны павінны адлюстроўваць выкананьне заўкомаам

Пра сьлёзы, пра матэматыку, пра работніц і сялянак

Тав. Багданова

Нішто так не засмучала Альжбету Шляпіну—старшыню Дуброўскага камітэту ўзаемадапамогі як гэтыя праклятыя лічы. Яна скончыла партыйную школу-перасоўку, была на вьездзе у Маскве і Менску і вярнулася ў сваю вёску поўнай няясных імкненьняў да нечага такога вялікага і сьветлага, што цяжка абхапіць розумам, але можна адчуць сэрцам.

Яна ўмела кіраваць народам. Калі кулак—гарлапаны хацелі сарваць бядняцкі сход на пытаньні аб пасейнай кампаніі, Альжбета не паслухала трусельных прапагандаў адкласьці сход на другі дзень бліснула круглымі сьветла-сінімі вачыма і цвёрда сказала:

— Ваяцка на буду—сход правяду. І правяла. У другі раз, нядаўна, калі адань голду лупала над беднатою вёска і камітэт у сьпешным парадку разьмяркоўваў паміж грамадзянамі кааперацыйную муку, Альжбета зноў паказала сваю, такую дзівосную ў кабыты, цвёрдасьць. Ніводзін заможнік не атрымаў ані фунціка мукі. Дарэмны былі іх ілжывыя словы:

— Ці ня ўсе роўныя людзі? Альжбета ведала, што не, ня ўсе. І гэтая баявая працаўніца, якая не палыхалася кулацкай кірпічыны ў галаву, якая выступала са сьмелымі, гарачымі прамовамі на сходах, часта, ой часта няпрямикта плакала, схіліўшыся са свайм стоткіам у сельсавеце над грудай сьпісанай паперы...

Яна плакала над лічбамі—яны былі для яе чужыя, незразумелыя, сэнс іх таемных камбінацый быў для Альжбеты атуплены безнадзейным змрокам. Калі трэба было скласці грашовую справадачу, разьмеркаваць пазычкі, вылічыць процанты па падатку,—яна ня ведала, што рабіць і бегала за дапамогаю ад аднаго пісьменнага чалавека да другога.

Такой-жа пакутай, як лічы, віселі над Альжбецінай галавою ўсякія пратаколы, дагаворы, «уваходзячыя» і «выходзячыя», увесь цяжар савецкай канцыляршчыны, падняць які яна ня мела сіл.

— Сьмешна,—гаварылі ёй таварышы-партыйцы,—на грамадзкай рабоце, а плачаш... Ну, ну, нічога, паедзеш на курсы—ня будзеш плакаць.

Яна ведала, што, хоць гэта і слабасьць, але сьмешнага ў яе сьлязах нічога няма. Тым больш, што ніхто з гэтых таварышоў-партыйцаў не хацеў ёй, як трэба, дапамагчы ў працы. Але аб курсах яна марыла, як цяжарная матка аб будучым дзіцяці.

Зараз бачу я Альжбету Шляпіну ў цёплай сонечнай аўдыторыі на 3-м паверсе камбузу. Яна мне ўсьміхаецца з-за стракатых кустоў галоў яе таварышак. Пакой застаўлены невялікімі адпаліраванымі сталамі, на іх цвітуць кнігі і шпэткі, і чалавек 50-60 жанчын абляпіла іх густою неспакойнаю масаю. Лысеючы чалавек піша нешта на дошцы. Дзесяткі пар уважлівых вачэй то падняваюцца на дошку, то зноў прыкоўваюцца да раскрытых шпэткаў.

На 3-м паверсе камбузу адзінаццаты дзень працуюць курсы актывістаў, арганізаваныя Цэнтральным Выканаўчым Камітэтам. Многія з курсантак пакінулі дома, за дзесяткі—сотні верст адсюль, маленькіх дзяцей. Амаль што ўсіх чакае ў родным куту нялёгкай мазалістай праца: каму жыта сець, каму станавіцца да варштату. Але акрамя сямейнага клопату, акрамя поля і варштату кожная з гэтых жанчын ведае савет—сельскі ці гарадзкі—яна яго роўнапраўны член і актыўны ўдзельнік.

На курсах ЦВК займаюцца лепшыя прадстаўніцы жаночай часткі рабоча-сялянскага актыву Беларусі. Брак

культуры, брак неабходных фармаўтных і палітычных ведаў перапакджаў іх далейшаму прасоўваньню на грамадзкай працы. Сьлёзы Альжбеты Шляпінай—гэта-ж ня толькі яе сьлёзы... Жыцьцёвай праўдай здэяўснваюцца ланіскія словы—кухарка на справе пачынае кіраваць дзяржавай. Але рукамі, усё жыцьцё ведаўшым адну качаргу, цяжка трымаць у няпрывыклых, нягнуткіх пальцах яго...

Адзінаццаць тыдняў з патрасаючай напружанасьцю сіл і непараўнальнай пчырасьцю гэтыя кабыты перамагаюць вялікую, занадта ўжо раздутую праграму. Адна курсантка падарыла мне свой уласны малянак. На выдраным з шпэтку лісточку намалювана дзяўчына з страшэнна-здзіўленымі вачыма. У адной руцэ яна трымае нешта падобнае да кніжкі, другая ўпіраецца ў бок, а з галавы дзяўчыны, накітал нейкага зьзяньня, разыходзяцца тонкія галінкі, над якімі надпісана: ахова здароўя; белмова; матэматыка; дыктатура пралетарыяту; эканамічная геаграфія; камунальная гаспадарка; народная асьвета; півавыя органы ўлады; ланінізм; ахова мацяры і дзіцяці; гарсаветы; справядзтва; эканомпалітыка; спажывецкая кааперацыя; сельска-гаспадарчая кааперацыя... І ўнізе—роўнымі тонкімі радкамі: «Трохмесячная праграма курсаў актывістаў пры ЦВК».

— Што-ж, вы ўсё гэта ўцямілі? — Усё—ня ўсё, а многае ў галаве засталася... Багата засталася,—паўтарыла курсантка.

Зьдзіўляе і радуе асабіваля любоў

і ахвота курсантак да матэматыкі. Многія-ж, прышоўшы сюды, ня ведалі, што такое трохзначная лічба. Зараз курсантка вольна рашае задачкі на дзесяткавы дробі і, нават, про

На курсах у часе перапынку

М Е Н С К

Дэлегацыя кангрэсу КІМ'у ў Менску

Гэтымі днямі ў Менск прыдзе дэлегацыя кангрэсу КІМ'у, якая прабудзе ў Беларусі некалькі дзён. Дэлегацыя выступіць з дакладамі на сходах рабоча-сялянскай моладзі.

БССР і міжнародны кангрэс эспэрантыстых

У Менск вярнуўся тав. Кімс, які прымаў удзел у міжнародным кангрэсе эспэрантыстых у Гетэбурзе (Швэцыя). Тав. Кімс вітаў кангрэс ад імя беларускіх студэнтаў і эспэрантыстычных арганізацый і ад імя камітэту па абароне Грамады. Дэлегацыя была раздана брашура на мове эспэранта аб Грамадзе і Зах. Беларусі.

На кангрэсе было 400 дэлегатаў ад 26 краін; сярод іх—два прадстаўнікі з Амерыкі і адзін алжырскі араб. Кангрэс выказаўся за далейшае існаваньне рабочых эспэрантыстычных арганізацый адзінага фронту, якія ў апошні час значна ўзмацнілі сваю работу.

У Берліне ўтвараецца сапрапарыят студэнцкай эспэрантыстскай сямкі. Беларускае студэнцтва атрымае магчымасьць устанавіць болей цесную сувязь з пралетарскі-настроеным і радыкальным студэнцтвам заходна-ўрапейскіх краін.

Хто атрымлівае супэр-фасфат у першую чаргу?

У зьвязку з вядзтвам супэрфасфату Парамгандаў БССР аднаў раснараджэньне Цэнтральнаму аддзёлу народна-гаспадарчага ўпраўленьня аб асуджэнні мінаважлівых установаў на асуджэнні

Вынікі прыёму ў БДУ

На прававое аддзяленьне залічаны 47 чал. з іх рабочых і дзяцей рабочых—22, сялян—5, олуначых—20. Залі было падаана 210. На медфану на 75 месца было падаана 200 заяў. Пакуль залічана 44 раб-факанцаў і 15 фэльчароў. Сёньня заначваюць сваю працу прыёмовыя камісіі іншых аддзяленьняў і факультэтаў БДУ.

За дзень

ЧАРГОВЫ ПЛЕНУМ ГАРСАВЕТУ. Чарговы пленум менскага гарсавету назначаны на 30-га жніўня. Будзе заслушаны даклад т. Карліна аб выніках рацыяналізацыі і скарачэньні адміністрацыйных выдаткаў, а таксама прапанаваныя спрэчкі па дакладзе гарадзкога інспектара нарасьветы.

Дом пісьменьнікаў. Для хому пісьменьнікаў адводзіцца памяшканьне безарускага камунальнага банку, на Савецкай вул. Банк пераходзіць у памяшканьне надаўна пабудаванага дому на рагу вул. Карла Маркса і Ленінскай.

100-кватэрны дом у Менску. Вытворчая варада пры камгасе прызнала мэтазгодным у будучым годзе пачаць пабудову новага 100-кватэрнага дому ў раёне Уліворскай вул.

На яго пабудову патрабавецца мільён рублёў.

Усебеларуская нарада бухгалтароў. Сёньня адкрываецца ўсебеларуская нарада галоўных бухгалтароў рабочай кааперацыі. Народа будзе прысьвечана п'ятнаю аб рацыяналізацыі бухгалтэрыі.

Школа мулінарнай, Менская школа кулінарнай рэарганізуецца ва ўсебеларускую з двухгоддзевым тэрмінам новачыньня. У школу будзе прынята 30 чалавек.

Зварот праф. Пічэты. З Осло (Нар-

Хлеб з цвікамі Сапсавана 2.000 пуд. хлеба

20-га жніўня ўвечары з млыну імя Дзяржынскага, як звычайна, прывезлі на хлебазавод ЦРК партыю жытняй і пшавічвай мукі.

Калі ўначы пачалі сець муку, адзін з рабочых хлебазаводу заўважыў на сіце маленькія цвічкі (такс).

Гэты рабочы да раніны нічога нікому не сказаў і таму спынасава ня былі прыняты меры. З прасеява мукі было вышчэпана каля 2.000 п. хлеба, булак і абаравкаў.

Майстар, які равідаю прышоў на работу, убачыў на сіце каля 300-400 штук цвічкоў і далажыў аб гэтым дырэктару заводу. Апошні зарэ-жа сількаў камісію ў складзе інспектара гандлю, РСІ, ДПУ, Крмія. Вышуку, міліцыі і заагачка млыну імя Дзяржынскага, т. Авадзюха.

Камісія загадала зараз-жа сшыць прасейваньне мукі і вылучку хлеба з гэтай мукі. Далей камісія, каб пераканацца, ці павалі гэтыя цвічкі з сіта ўжо ў прасеяную муку, ці засталіся толькі на сіце, загадала купіць 400 грам цвічкоў, зьмяшала з мукою і кінула на сіце. У выніку ўбачылі, што прыблізна чацьвертая частка цвічоў прайшла праз сіта ў прасеяную муку, такім чынам сіта заводу прпускаяць цвічкі.

На падставе гэтага, усё вышчэпана хлеб быў затрыман і ня выпушчан у продаж. Апрача таго камісія загадала забраць у саматульніка тую муку, якую яны ў гэты-ж дзень атрымалі для выпечкі хлеба з млына імя Дзяржынскага (некалькі сот пудоў).

На млыно імя Дзяржынскага ўкладуцы было знойдзена паўтэй цвіч-

цянты. Проста цудоўна. Праўда, гэта дасталася цаною многіх недаспаных начэй. Некаторыя—слабейшыя сумавалі ля дошкі, ня ў сілах адразу сьдзяміць розьніцу паміж дзесятымі і сотымі. Саракатадова прачка тав. Багданова, член прэзыдыуму Бабруйскага гарсавету з энтузіязмам 17-гадовай камсамолкі гаварыла мне:

— Я-ж ніколі ня думала, што з дзёвях пяцёрак можа атрымацца ня толькі 10... Пяць ды пяць—гэта я разумела, дэсяць. А каб пяць на пяць—дваццаць пяць—як гэта?

Большасьць грамадзка-палітычных прадметаў прапрацоўваецца на курсах хутка, жвава, весела.

Практыка грамадзкай дзейнасьці, параўнаўчая начытанасьць некаторых і, галоўнае, вярнае сацыяльнае чужьцё дапамагаюць гэтым людзям арыентавацца ў лябірынце тэорый, сыстэм і законаў. Курсанткі засьпаюць лектароў пытаньнямі і нярэдка ставяць іх у тупік: жыцьцё не аа-ўсёды супадае з тэарытычнай фармулёўкай ці пунктам закону.

Гэтыя жанчыны прайшлі самую неабходную школу—школу жыцьця.

Яны ўсе поўныя думак аб родных кутах. Неспакойная матчына думка аб пакінутых дзецях пераплятаецца з гаспадарчымі меркаваньнямі на-конт жыва, наконт безьдзейнасьці санітарнага гуртка, аб чым паведаміў апошні ліст з вёскі... А тав. Багданова хвалюе пытаньне аб матуры. Рабочыя з пральні, дзе яна працуе і дзе абрана старшыняю аховы працы, пішуць, што справа з устаноўкаю помпы тэрмазіцца: будку паставілі, а матуру дагэтуй няма.

Хутка, хутка дамоў... 5-га верасня апошні раз зьбіруцца курсанткі. А там—чыгуначны білет, лаўка вагону, пасажыравая дарога і... зноў пачынаецца напружанае кіпучае жыцьцё актывісткі.

Алена Грудовіч, член Парлапаўскага сельсавету (Бабруйшчына), адзіны прадстаўнік улады ў в. Пархімавічы, з чыстым адкрытым тварам кабыта гаварыла мне вечамам у інтэрнаце:

— Ты думаеш мы працаваць ня можам?... Я, брат, з камсамольскай ячэйкай 18 самагонных апаратаў выявіла, дык на вуліцу ня было як выйсьці. Забіць хацелі. Вінакурка ўсіх

Аднойчы яна мне сказала:

— Калі-б усе жанчыны ведалі, што я зараз ведаю, дык... слова гонару, справа была-б! Прыказва-ж ёсьць таляя: за вучонага чалавека двух нявучоных даюць, двух даюць, дый то не бяруць...

Хігранька ўсьміхнулася і цвёрдай далоньню павольна правяла па вуснах.

МІХАСЬ ГОЛЬДБЭРГ.

Тав. Громава

пастрэляць хацела... Во, брат... А то было так: прыходзіць да мяне нацы вяртаўнік. «Хадзем, кажа, Грудовіч, агонь вялікі з Іванавай хаты». Прышлі, а ён тут, знача, і разлажыўся... Курьцяца ў каце, буталькі, цёбрыкі розныя... «Дзядзька, кажу, разьбярэ ўсю гэтую музэчку... Ён стаіць, як пень. Талы я за сякеру, ды давай сеч кашушку з брагай—агонь толькі хліпаў... «Ты з хлебам, кажу, іграў, а я з сякерам іграў».

Яна заліваецца сьмехам, яра ўспамінаючы эпізод у Іванавай хаце. Я сяджу і думаю аб тым, як багата жыцьцёвай сілы ў гэтых кабет. Грудовіч яшчэ маладая. Але воль Громава, пажылая ўдова, старшыня камісіі па добрабыце Кузьмінскага сельсавету на Гомельшчыне. Громава прыхлала ў Менск амаль што ня-пісьменнай і яе хуткія посьпехі былі нечаканасьцю для ўсіх курсаў.

Колькі жыцьця ў гэтай маткі двух дарослых дзяцей, у гэтай высэйшай чорнаваласой бяднячкі, не жадаючай ведаць сіваны і спакою старасьці!

Аднойчы яна мне сказала:

— Калі-б усе жанчыны ведалі, што я зараз ведаю, дык... слова гонару, справа была-б! Прыказва-ж ёсьць таляя: за вучонага чалавека двух нявучоных даюць, двух даюць, дый то не бяруць...

Хігранька ўсьміхнулася і цвёрдай далоньню павольна правяла па вуснах.

МІХАСЬ ГОЛЬДБЭРГ.

Выданьне твораў Леніна на беларускай мове

Беларускае Дзяржаўнае Выдавецтва пачало друкаваць абраныя творы Леніна на беларускай мове. Мяркуецца выдана 12 тамоў абраных твораў. У гэтых 12-лі кніжках будуць зьмешчаны галоўнейшыя творы, аргументы і прамовы Леніна.

Работа па выданьні павінна быць скончана 1-га студзеня 1930 году. У кастрычніку бягучага году выйдзе з друку 3-ці і 5-ты тамы, рэштка будзе выходзіць наступова па меры надрыхтоўкі матэрыялу.

Рэдагаваньне твораў праводзіцца ра-

дакцыяй у складзе т. т.: В. Кворынь, У. Ігнатоўскага, Сянкевіча і В. Сарбэнта.

Стылістэчнае афармленьне твораў выдэ стылістычнай камісіяй, у якой працуюць Якуб Колас, У. Чарнышкі і В. Сарбэнта. Апрацоўка тэрміналёгіі ларунага тэрміналёгічнай камісіяй Інбелкульту.

У бліжэйшы час выдавецтвам будзе абвешчана палярэдняя падліска. Невялікі комт выданьня—12 рублёў робіць выданьне даступным шырокай масе.

Навіны „Аўтадору“ БССР

КУРСЫ «АўТАДОРУ» ДЛЯ ЧЫР-ВОНААРМЕЙЦАЎ. У метах стварэньня кадры актывістых «Аўтадору» ў вёсцы, знаёмых з шляхавай справай, шляхавая секцыя «Аўтадору» БССР арганізуе для чырвонаармейцаў, якія будуць дэмабілізаваны ўвосень бягучага году, курсы-сэмінары пры доме Чырвонай арміі. На курсы будзе прынята ча-

ны матанікль. Іаэіа ставіць сабе мэ-таю навучыць оэадеіц і абнаодеіца з матаніклем (аборка, разборка і рамонт) усіх выпукаіноў-камадэіраў.

ПЕРШАЯ ўСЕБЕЛАРУСКАЯ ДА-РОЖНАЯ НАРАДА. У палядзевы, 3[1]Х, адкрываецца ўсебеларуская шля-хавая нарада, скліканая Аўтадору-

і адшуканьне новых відаў тавараў. Яшчэ год таму назад наменклатура другарадных відаў экспарту была абмежавана—гусі, яйкі, ракі, грыбы, лекавыя травы—вось і ўсё. На працягу апошняга 1927-28 году стварыўся цэлы пералом у гэтай галіне—досыць скажаць, што за гэты год наменклатура дробных відаў экспарту ўзрасла да 50 прадметаў.

Зараз заганяюцца і экспартуюцца ўсё, што толькі паддаецца экспарту: гуркі, капуста, сьвежая рыба, капюшына, сукнавальная гліна, кварцавы пясок, шпалеры, глазуры, краўда, адкіды жывёлінага сырцу (мядра, апойкавыя галоўкі і інш.), яблыкі, косяці і яшчэ вельмі шмат тавараў.

даль выкапаў да 10% аму заданьне амаль што на 200 проц. Але пры гэтым трэба падкрэсьліць, што тыя арганізацыі, якія магі-б садзейнічаць яшчэ большаму развіццю і пашырэнню экспарту, гэтага не рабілі—кредыты часта не адпускаяліся сваячасова, стваралася нездаровая канкурэнцыя, якая моцна тармазіла работу.

Ёсць яшчэ цэлы рад недахопаў у гэтай справе: слабае вывучэнне Белдзяржгандлем замежных рынкаў, зусім нездэвальная тара, якая адбіваецца на рэалізацыйных цэнах, дрэнная сартыроўка. Усе гэтыя ненармальнасці, безумоўна, уплываюць на зніжжэнне каштоўнасці нашых тавараў.

Леўскі.

Бабруйска, Гомелю і Менску, у першую чаргу с.-г. таварыствам, якія праводзяць кантрактацыю.

„Гірш Лекерт“ на кітайскім экране

Прадстаўнікі кітайскай кіно-фірмы прапалі ў Маскве фільм „Его превосходительство“ („Гірш Лекерт“) і купілі яго для кітайскага экрану. У блэйшым часе фільм будзе дэманстравана ў кіно-тэатраў Пекіну і інш. гарадоў Кітаю.

Нямецкія праглямацыі 1918 году

Нямецкі саюз франтавікоў прыслаў у Менск некалькі праглямацый, выданнях Бальшавіцкай арганізацыі Беларусі ў 1918 годзе ў часе нямецкай акупацыі для распаўсюджвання сярод нямецкіх салдат. Праглямацыі перададзены ў Музей Рэвалюцыі.

перададзены ў БДУ. Сёння праўдзельна БДУ канчаткова зацверджвае спісы студэнтаў, прынятых на факультэты ўніверсітэту. Увечары будуць вывешаны спісы прынятых студэнтаў.

РАДЫЁ-ПЕРАДАЧА

Серада, 29-га жніўня.
7.00—7.25—Гутарка ўрача. 7.25—8.05—Беларуская радыё-газета. 8.05—8.35—Інфармацыя для сельска-гаспадарчых і лесных рабочых з музычнай ілюстрацыяй. 8.35—8.40—Перадача праграмы на тыдзень. 8.40—Мастацкая перадача (тэатральная опера ў БДТ).

Здарэнні

Пятніца, 31-га жніўня.
7.25—8.05—Беларуская радыё-газета ў ляр. адд. 8.05—8.30—Малады і алкаголь. 8.30—Мастацкая перадача.

Крым. Вышук вядзе дэталнае расьсьледаваньне.

Устаноўлена, што цывілі былі паласці ў муку праз жорны млыну, бо інакш гэтыя цывілі былі-б перамолаты, а ў муку на хлебазаводзе цывілі былі знойзены палымі.

Крым. Вышук вядзе дэталнае расьсьледаваньне. Кірымышук затрымаў у Менску вядомага злодзея-рэцэдывиста Гросса, які зрабіў цэлы рад пакараж. Пацрадзеныя рачы знойзены.

Камандзіры „Аўтадору“ аб'яднанай вайскавай школы імя ЦВК набыла заграіч-

дору“, аўта-трактарнай справе і шліха вая справе. Аўта-трактарнай справе вызначана 26 гадзін.

Камандзіры „Аўтадору“ аб'яднанай вайскавай школы імя ЦВК набыла заграіч-

дору“, аўта-трактарнай справе і шліха вая справе. Аўта-трактарнай справе вызначана 26 гадзін.

пня, такічна-вытворчыя работніцы, такічна-аўтамабільнае справе. Будуць заслуханы даклады з месці і інш. У часе работы нарады будуць арганізаваны экскурсіі на даследчыя дарожныя работы.

Паведамленьні

— Камуністычны ўніверсітэт Беларускай імя У. І. ЛЕНІНА паведамляе ўсіх дапушчаных да трыманьня іспытаў для наступленьня ў КУБ, што медыцынскі агляд прызначан на 1-га верасьня, а іспыты пачнуцца з 3-га верасьня г.г.

— Бюро вачэй працэсэветы паведамляе наступных т.т. 1) Бязмогіну, 2) Герман, 3) Гальпарыну, 4) Воск, 5) Стрэла, 6) Барысеяна, 7) Пякарчыка і 8) Яніса аб тым, што ім трэба зьявіцца ў чацьвер 30-га жніўня а 6 з палов. гадз. у 2-ю школу сямігадова

для трыманьня іспытаў у саўпарт-школе.
— У чацьвер, 30-УІІ г. г., а 7-й гадз. увечары, у памашаньні люблю Акрыянкомму (пляч Воля) адбудзецца агульна-гарадзкі оход мопраўскага актыву.

3 прычыны важнасці пытаньня прысутнасць усяго актыву абавязкова

Адказны рэдактар
Я. АСЬМОЎ

ПАДПІСЧЫКІ!
У выпадку неакуратнай дастаўкі газеты „Зьвязда“ званеце на тэлеф. 7-81

ПРАДАЮЦА
старыя газеты, папяровы зрыў і макулятура. Зварачацца ў Галоўную кантору газ. „Зьвязда“, Савецкая, 63.

Кошт публікацыі аб скасаваньні шлюбу 3 р.

Кошт публікацыі аб згубе дакуманту 50 к.

Згубленыя і ўкрадзеныя наступныя дакуманты лічыць неспраўднымі:

- Вайсковая кніжка і пашпарт Зуеўскага С. А., выд. Заслаўскім РВК. 3275-76
- Членская кніжка Зуеўскага С. А., выд. саюзам дрэваапрацоўшчыкаў. 3277
- Пасьведч. № 40 Зуеўскага С. А., выд. Карлесам. 3278
- Каапэрац. кніжка Шакура І. Т., выд. Менск. трыарадн. каапэратывам „Земляроб“. 3279
- Сабовая кніжка Багушэвіча І. Г., выд. 6 п.ком. 3280
- Каапэрац. кніжка Мілікоўскага А. В., выд. МЦРК. 3281
- Сабовая пасьведчаньне Львоўска І. С., выд. Белжэапаазама. 3282
- Вучотна-вайсковы білет Львоўска І. С., выд. Менаправаіскаматам. 328
- Каапэрац. кніжка МЦРК на імя Ягоравай П. О. 3284
- Членская кніжка № 175215 Ашмал, М. Т., выд. саюзам друкароў. 3285
- Брачнае пасьведчаньне Тарайковіча С. О., выд. Слуцкім ЗАГС'ам. 3286
- Мэтрычны выпіс Тарайковіча В. С., выд. Менскім ЗАГС'ам. 3287
- Членскі білет № 6-1420 Меероўска А. І., выд. саюзам будаўнікоў. 3288
- Мэтрычны выпіс Гольдберга С. В., выд. Менск. ЗАГС'ам. 3289
- Мэтрычны выпіс Гольдберг В. В., выд. Менск. ЗАГС'ам. 3290
- Каапэрац. кн. МЦРК Бандзевіча Ф. О. 3291
- Пашпарт Рапарты Ш. Э., выд. Менск. міліцыяй. 3292

Менск, Галоўлітбел № 300

С. Е. Н. Ъ. Н. Я. УТЭАТРЫ, КІНО

Менскі Дзярж. Тэатр
Гастролі Маскоўск. Мастацкай оперы пад кіраўніцтвам Г. М. Камісаржэўскага
Для членаў прафсаюзу.
Серада, 29 жніўня
Прм ўдзелу Е. Л. Багалювай, П. Н. Карскавай, Т. Г. Троіцкай, Е. Пятроўскага, В. М. Брыгіневіча, В. І. Шарашыдзе, П. А. Паўлоўскага, К. А. Карзіна, В. В. Майнова, Я. Л. Лубянога
„ПІКОВЫЯ ДАМЫ“ опера ў 7 актах муз. Чайкоўскага. Дырыжэр Е. А. Шафер.

Сёньня, 29-га жніўня.
Зьмена праграмы.
АПОШНІЯ ВЫСТУПЛЕНЬНІ:
2 ОРЛАНДО 2
Зьвілібрыты на драце Пром'еры дзяржцырпау
Бр. ЭДЭР гімнасты
РАЧЫН чалавек-лягушка
Пачатак роўна а 8 з гал. г.увеч.—Наса адчынена ад 11—3 і ад 5—9 г. увеч.
Для членаў прафсаюзу білеты ў рабочай касе са зніжкай у 30 проц.

КІНО-ТЭАТР „Культура“
Грандыёзны мастацкі фільм „НЯВОЛЬНІКІ МОРА“
Пачатак 1 сэансу а 7 гадз. веч.
КІНО „Чырвоная Зорка“
Адчыненне асеньняга сэансу. Сусьветны фільм „КЭНІГСМАРК“
Паводле рамана П'ера Бэнюа.
КІНО „ПРАПЕТАРЫ“
Працягнута яшчэ на тыдзень „КАСТУСЬ КАЛІНОЎСКІ“
КІНО „Інтэрнацыянал“
Ад аўторка, 29 жніўня, грандыёзны мастацкі фільм з эпохі пугачоўшчыны „БУЛАТ БАТЫР“
Драма ў 8 част.

Вышла з друку і рассылаецца падпісчынам
— ЧАСОПІСЬ —
№ 8 „Беларуская Работніца і Сялянка“ № 8
за жнівень месяц
Усе падпісчыні з гэтым нумарам атрымліваюць дарэмна выкрайку дзіцячага касцюмчыка
Друкарня газеты „Зьвязда“—Менск.

Толькі 3 дні засталася да 1-га ВЕРАСЬНЯ!
ПАСЬПЯШЭЦЕСЯ ПАПІСАЦА НА ГАЗЭТУ
ЗЬВЯЗДА
Орган ЦК КП(б) Беларусі і Менскага АК КП(б)Б
УМОВЫ ПАПІСКІ: на 1 м-ц — 90 кап. | на 6 м-цаў—5 руб. —
„ 3 „ 2 р. 60 кап. | „ год . . —9 „ 75 к.
Газета „Зьвязда“ дае сваім падпісч. дадаткам Канторай газеты „Зьвязда“
часопісь „Бальшавік БЕЛАРУСІ“ прымаецца падпіска на часопісь „ПОЛЫМЯ“
за 15 к. на мес. (замест 25 к.) Падпісная цэна: на год—10 руб., на 6 мес.—5 руб., на 3 мес.—2 руб. 50 кап.
Падпіска ПРЫМАЎІЦА
У МЕНСКУ: галоўнай к-рай газ. „ЗЬВЯЗДА“ —Савецкая, № 63, 3-ці паверх, тэл. 7-81, штодзённая ад 9-3 гадз., упэўнаванымі галоўнай канторы і разносчыкамі газеты.
У ПРАВІНЦЫ: аддзяленьнямі выдзвэцтва ў „Ізвестыя“ і „Правда“, аддзяленьнямі Белдзяржвыдавотва, упэўнаванымі галоўнай канторы і ўсімі паштова-тэлеграфнымі канторамі.

ВНИМАНИЕ
КАЖДЫЙ, кто подпишется на 4 месяца на сентябрь-декабрь на газету „ДЕР ЭМЭС“, единственную центральную коммунистическую газету на еврейском языке, будет иметь право участвовать в БОЛЬШОЙ ЛОТЕРЕЕ,
устраиваемой газетой „ДЕР ЭМЭС“.
Будут разыграны 500 выигрышей, среди которых имеются очень ценные предметы.
● Спешите подписаться, чтобы участвовать в лотерее. ●
До сентября осталось мало времени.
Подписка принимается: во всех отд. изд-в „Правда“, „Известия“ и т.д., во всех отд. „Контрагентства Печати“, у всех контрагентов и агентов „ЭМЭС“ и во всех почт.-тел. н-рах.
АДРЕС ГЛАВНОЙ КОНТОРЫ: Москва, Старопанский пер., д. № 1.
(—) Цена за 4 м. 2 р. 65 к. (—)

Газета „Зьвязда“ з дадаткам часопісі „Бальшавік Беларусі“
КАШТУЕ 1 р. 05 к.
Прыймо абвэстак у чарговы нумар газеты адбываецца да 2-ога гадзіны дня